

RETEN I HJØRRING DOM

afsagt den 2. april 2020

Sag BS- [REDACTED]

Mandatar DANSK METALARBEJDERFORBUND for
M [REDACTED]
(advokat Anita Grønbech Buskov)

mod

[REDACTED]
(advokat Jacob Fenger)

Denne afgørelse er truffet af dommer Dorthe Petersen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 23. september 2019. Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte som arbejdsgiver er erstatningsansvarlig i anledning af en arbejdsulykke.

Sagsøgeren, M [REDACTED], har fremsat følgende påstand:
[REDACTED] skal til M [REDACTED]
betale 69.718,27 kr. med procesrente fra den 30. juni 2018 af 69.718,27 kr.

Påstanden er opgjort sådan:

Godtgørelse for svie og smerte 27. oktober 2016 - 29. marts 2017	19.400 kr.
Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste 27. oktober 2016 – 29. marts 2017	<u>50.318,27 kr.</u>
I alt	69.718,27 kr.

Sagsøgte, [REDACTED], har fremsat påstand om frifindelse, subsidiært mod betaling af et mindre beløb.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af sagen, at sagsøgeren, M [REDACTED], herefter M [REDACTED], den 27. oktober 2016 var ude for en arbejdsulykke, under sit arbejde som rustfast klejnsmed hos sagsøgte, [REDACTED], herefter [REDACTED].

Under arbejde med at bore huller i metalplader bar M [REDACTED] handsker. Boremaskinen greb fat i handskerne, og M [REDACTED] kom til skade. Af Arbejdstilsynets besøgsrapport fra ulykkesdagen fremgår blandt andet:

"Strakspåbud

Virksomheden har i dag fået et påbud om at rette op på forhold, som strider mod arbejdsmiljølovgivningen. I skal bringe forholdene i orden straks.

I har fået påbud om at anvende søjleboremaskine sikkerhedsmæssigt fuldt forsvareligt, fordi vi så/fik oplyst følgende:

- Under arbejde med søjleboremaskine ville en medarbejder spænde borepatronen under drift (maks. 210 omdr./minut). Medarbejderen bar handsker og greb fat med begge hænder om borepatronen. Handskerne greb fat i hinanden og medarbejderen fik hænderne trukket med rundt. Medarbejderen fik selv standset maskinen ved at aktivere nødstopet og var selv i stand til at komme fri af maskinen. Boremaskinen (mærke "Strands", årgang 2007) var CE mærket og der var ingen afskærmning af bor/borepatron. Ifølge virksomhedens egen maskininstruktion, som hang ved siden af maskinen, måtte maskinen ikke betjenes iført handsker, og borepatronen skulle spændes, inden maskinen blev sat i gang."

Af Arbejdstilsynets rapport af 2. november 2016 fremgår af spørgsmål fra Arbejdstilsynet og ledelsesrepræsentantens besvarelse blandt andet:

"Spm. 6: Har den ansatte eventuel lovpligtig uddannelse?"

Tilskadekomne er udlært smed og har flere års erfaring fra lignende arbejde. Tilskadekomne var nyansat på virksomheden og havde været der i bare fire uger.

Spm. 7: Var nødvendigt og lovligt udstyr udleveret og til stede på arbejdsstedet? Beskrives nærmere:

Søjleboremaskinen var CE mærket og fra 2007. Der var ingen afskærmning af borepatron/bor, og der var ingen tegn på, at der havde siddet en afskærmning. I reservedelslisten er maskinen illustreret uden afskærmning. Nyere modeller fra samme producenter forsynet med afskærmning af borepatron og bor.

...

Spm. 14: Har den ansatte fået oplyst hvordan det konkrete arbejde skulle udføres sikkert?

Tilskadekomne havde fået instruktion af R [REDACTED] i brugen af søjleboremaskinen; herunder at der ikke måtte anvendes handsker og at borepatronen ikke måtte spændes under drift.

...

Spm. 22: Er der ført tilsyn med arbejdet?

Tilskadekomne ville formentlig spænde borepatronen mens maskinen var i gang. Muligvis løsnede boret sig under arbejdet. Tilskadekomne var kommet til skade med specielt den ene hånd men også modsatte arm var blevet trukket ind mod borepatronen, hvilket indikerer, at han havde taget ved borepatronen med begge hænder. Teamlederen havde ikke set, at tilskadekomne arbejdede ved maskinen med handsker på, eller at han tog ved borepatronen, mens maskinen kørte.

..."

Af afgørelsen om påbud, fremsendt den 2. november 2016, fremgår under begrundelsen:

"Det er Arbejdstilsynets vurdering, at søjleboremaskinen ikke blev anvendt på en sikkerhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

I vurderingen er der lagt vægt på, at medarbejderen bar handsker under arbejdet, hvor han tog fat med begge hænder omkring den roterende borepatron.

Idet medarbejderen havde handsker på, da han tog fat omkring den roterende borepatronen, kunne handskerne gribe fat i hinanden, og medarbejderens hænder blev derved trukket rundt med borepatronen.

Kontakt med roterende dele under drift kan lede til alvorlig legemsbeskadigelse."

Under sagens oplysninger fremgår:

" ...

Følgende blev konstateret:

- Arbejdshandskerne var en tynd, elastiske strikhandske i kunststof med gummibelægning på fingrene.
- Maskinen var CE mærket og af årgang 2007.
- Der var ikke afskærmning af borepatron eller bor.
- Borepatronen skulle spændes med håndkraft.
- Ved siden af maskinen hang et maskinkort med skriftlige instruktioner i anvendelsen.
- Af maskinkortet fremgik det, at borepatronen skulle spændes, inden maskinen blev sat i gang.
- Af maskinkortet fremgik det, at der ikke måtte bæres handsker under drift."

■■■■ blev ved dom af 11. september 2018 frifundet for overtrædelse af arbejdsmiljøloven og bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler. Af retens begrundelse fremgår blandt andet:

"Efter bevisførelsen og idet retten lægger til grund, at der var tale om ukompliceret anvendelse af en maskine, som [A] kendte og havde anvendt flere gange tidligere, og en opgave som han havde udført mange gange før, finder retten, at anklagemyndigheden ikke har bevist, at arbejdsgiveren ikke har opfyldt alle sine pligter efter arbejdsmiljølovens kapitel 4, hvorfor [I] frifindes."

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf den 8. marts 2018 afgørelse om, at anerkende ulykken som en arbejdsulykke for så vidt angår skader på højre hånd. Méngraden blev vurderet at være under 5 %, og M■■■■ fik ikke godtgørelse for varigt mén eller erstatning for tab af erhvervsevne.

Ankestyrelsen stadfæstede den 29. maj 2019 afgørelsen om anerkendelse og erhvervsevnetab, men forhøjede méngraden til 5 %, og tillagde M■■■■ ret til godtgørelse for varigt mén i dette omfang.

Parterne er enige om den størrelsesmæssige opgørelse af kravet.

Forklaringer

Sagsøgeren M■■■■ har forklaret, at den forklaring, han afgav under straffesagen mod ■■■■ stemmer overens med, hvad han kan huske. Han blev uddannet som rustfast klejnsmed i 2011 og blev ansat hos ■■■■ i 2016. Han

havde været mange steder forinden. Det havde været svært at finde et stabilt job på grund af krisen. Han havde i den periode også arbejdet på et lager og gået hjemme ind i mellem. Hos [REDACTED] lavede han primært samleband til sortering af fisk. Han svejsede mest men borede også ind imellem med søjleboremaskinen. Han fik ikke en egentlig instruktion i forbindelse med sin ansættelse. [REDACTED] [REDACTED] viste ham rundt og spurgte, om han kendte boremaskinen, hvilket han sagde ja til, og så gik de videre. Han blev ikke opfordret til at læse instruktionen og fik ikke at vide, at man ikke måtte klappe på maskinen. R [REDACTED] [REDACTED] gav ham tips til svejsning men ikke instruktion. Han fik ikke at vide, at han skulle være opmærksom på roterende dele. Det er rigtigt, som han forklarede under straffesagen, at han tidligere havde brugt en sådan maskine i måske 200 dage. Det var som lærling i [REDACTED]. Den maskine mindede meget om maskinen, han brugte hos [REDACTED] bare med skærm. Han behøvede ikke instruktion i anvendelsen af maskinen, men det er begrænset, hvor tryk man er ved store maskiner. Han mindes ikke at have set maskinkortet, som ifølge Arbejdstilsynets besøgsrapport (billede 2) hang ved siden af maskinen, og han mindes ikke, at det hang der. Den dag ulykken skete, skulle han bore huller i 6 mm tykt, 50 mm bredt og 100-200 mm langt fladstål. Der var 600 stykker, og der skulle være 4 huller i hvert stykke. Han skulle bore for. Stykkerne var køret, hvilket vil sige, at der var slået et lille mærke, så boret nemmere kunne få fat. Han borede for med et mindre bor for ikke at skade maskinen, derefter brugte han større bor og rettede til sidst af. Det varede nok ca. 5 minutter at lave et stk., og der var en hel palle. Han fik opgaven af teamleder H [REDACTED]. De gik over til pallen, han fik et papir og blev sat i arbejde. Ulykken skete om formiddagen på dag 2 med den opgave. Han havde nok været i gang i ca. 3 timer den dag. Der havde også været problemer den første dag, og det havde han talt med sin teamleder og L [REDACTED] om. Maskinen var en som den, der fremgår af billede 1 til Arbejdstilsynets besøgsrapport. Der var to af den slags maskiner. Han havde brugt maskinen tidligere. Hvis der havde været en afskærmning, ville han ikke så let kunne have fået fat i klemmen. Der var problemer med maskinen, idet borepatronen var slidt, så boret ikke blev holdt så godt fast. Det sker typisk, fordi folk springer over at bore for. Boret blev i hullet, fordi det ikke kunne spændes ordentligt fast. Nogle gange slap den boret, som så sad fast i fladstålet. Han ved, at maskinen var slidt, for den kunne ikke holde på noget. Boret kunne også være slidt, og hvis det var meget slidt, kunne det være årsagen til, at det slap. Han skiftede bor mange gange og hentede nye fra lageret. Der var også andre borehuse i kassen, men de var lige så slidte. Den anden søjleboremaskine havde samme problem. Der var også en anden type maskine, der var større og med fodpedaler, men den ville han ikke bruge, det var han ikke interesseret i, han havde hørt historier om den. Hans bor gik løs i ca. hvert 3. hul. Boret kan strammes med håndkraft eller med en nøgle, som han brugte, men det krævede, at man standsede maskinen. I stedet kunne man "klappe" på borepatronen med begge håndrødder, så strammede den ind på et splitsekund. Det ville tage 2-3 minutter, hvis man skulle standse og stramme. Han var timelønnet og altså ikke

på akkord. Det med at "klappe" på boret er en sædvanlig ting at gøre for en smed. Han havde talt med sin teamleder og L om, at patronen gik løs. Han nævnte det på lageret, og der blev bestilt nye dele. Han fik ikke at vide, at han skulle vente med arbejdet, til de nye dele kom, og der blev ikke ført kontrol med hans arbejde. Han ved ikke, hvem der var operatør på maskinen, men han ved, at der var en sikkerhedsrepræsentant. gik meget op i sikkerhed, så han ved ikke, hvorfor der ikke blev gjort noget ved det med boremaskinen. Ulykken skete, da han lavede tricket. Hans handsker var slidte, og maskinen fik fat i dem, så han blev trukket rundt. Han fik trykket på nødstop med panden. N havde samme dag sagt til ham, at det var dumt, og at han faktisk ikke måtte bruge handsker, men så gik N selv over til en maskine og brugte handsker, og derfor tog han det med et gran salt. Han syntes, det var dobbelt-moralsk. Han tror N håndterede maskinen med handsker på, men det er 4 år siden, så han husker det ikke præcist. N kan også have løftet et emne. Han så N tog fat i håndtaget på maskinen med handsker på. Han selv brugte handsker, når han arbejdede med skarpe kanter eller meget olie. Det var af hygiejniske årsager og på grund af de skarpe kanter. Det var normalt at bruge tynne gummihandsker. De måtte gerne bruge handsker, når de skulle løfte metal, ikke når de skulle røre roterende dele. Han mindes ikke, at andre end Ni havde sagt det med handsker. De hentede handsker på lageret, man skulle bare scanne sit kort. Han havde fået at vide, at det var dumt at "klappe" på boret, men ikke, at han ikke måtte, og det har han heller ikke hørt andre få at vide. I forbindelse med det aktuelle arbejde havde teamlederen været forbi en gang, og han havde ikke sagt, at han ikke måtte "klappe", eller at han ikke måtte have handsker på. R kunne godt se, hvad han lavede, men de havde ikke en samtale. H kunne ikke se, hvad han lavede, H var i den anden ende af lokalet. Der var ikke nogen, der holdt øje med hans arbejde. Det var meget selvstændigt, og han kunne spørge. R havde ikke sagt, at han ikke måtte bruge handsker, og han mindes kun, at N har sagt noget den ene gang.

Direktør K har forklaret, at han husker den forklaring, han afgav under straffesagen. laver udstyr i rustfrit stål til fødevarer- og fiskeindustrien. Der produceres maskiner og transportbånd, der anvendes både ombord og til pakkeindustrien på land. har to produktionshaller, en gammel og en fra 2017. De er indrettet ens med i alt 28 ens arbejdspladser med filebænk, løftebord og værktøjstavle. Nogle steder er der søjleboremaskiner. I den gamle hal er der 12-13 arbejdsstationer og nok 2-3 ens boremaskiner, og én der er større. De køber maskinerne færdige. Den pågældende maskine er fra 2007. Han mener, den er fra samme leverandør, Strand, som de har i dag. Maskinen fra 2007 og en anden fra 2011 har ikke skærm, det har de nye fra 2017. Han ved ikke, hvornår maskinerne begyndte at blive "født" med skærm. De har også en maskine fra 1997, der har skærm. Det afhænger af typegodkendelsen. De ændrer ikke på en CE-mærket maskine. Deres maskiner er altid løbende blevet

vedligehold. De sætter en ære i, at der er styr på tingene, og at der er det nødvendige udstyr til rådighed. Det undrer ham derfor, at udstyret skulle være så slidt. Han har ikke hørt det som et generelt problem, at boremaskinerne skulle være slidt. Der kan altid hentes nyt på lageret. Hvis en del ikke er på lager, bestiller teamlederen den. Alle ved, at de ikke skal gå ned på udstyr, det er ikke virksomhedens politik at spare på udstyr. Han tror, det var en teamleder, der ansatte M [REDACTED]. Han selv var på virksomheden men ikke på værkstedet, da ulykken skete. Han kom ned, da ambulancen kom, og Arbejdstilsynet kom lige efter. Han talte med Arbejdstilsynet i kantinen. Han mener, R [REDACTED] også var med. Han tror, Arbejdstilsynet havde talt med nogen i produktionen. De ansatte har handsker til rådighed. De bruges ved håndtering og montering af emnerne og til at holde på større emner, men ikke på den hånd, der betjener boremaskinen, for den kan gribe fat. Han har ikke selv påtalt brug af handsker i forbindelse med roterende maskiner. Virksomheden Avidenz er tilknyttet som rådgiver om arbejdsmiljø og er med til at drive sikkerhedsarbejdet. Avidenz' repræsentant tager referater og laver sikkerhedskort, og det er ikke blevet påtalt, at der ikke er skærm på maskinen. Det var maskinkortet, som er vedhæftet Arbejdstilsynets besøgsrapport, der hang ved maskinen. Når kortet omtaler "skærmen", er det fordi, samme kort hang ved alle maskiner. Hver medarbejder er knyttet til en teamleder, men der kan godt være flere tilknyttet. Han husker ikke, om H [REDACTED] var teamleder for M [REDACTED]. Når der i maskininstruktionen (sagens bilag B) omtales "operatøren", er det den, der bruger maskinen, men arbejdsmiljørepræsentanten er ansvarlig for, at maskinen er i orden. Repræsentanten, som er en ansat, tilser maskinerne en gang om måneden, hvor han går en runde i produktionen. Han mener ikke, at der er en egentlig tjekliste til gennemgangen, men repræsentanten fra Avidenz er med rundt og tjekke hver tredje måned.

Vidnet R [REDACTED] har forklaret, at han husker situationen, sådan som han har forklaret under straffesagen. Han er nu salgschef for seafood-afdelingen, men på ulykkestidspunktet var han teamleder. Han var ikke med til at ansætte M [REDACTED]. M [REDACTED] var i en afdeling med to teamledere. Det var H [REDACTED], der var M [REDACTED] sædvanlige teamleder, men når der var et projekt, hvor M [REDACTED] lavede en opgave i seafood-afdelingen, var det vidnet, der var hans teamleder. Han gav M [REDACTED] instruks om den konkrete opgave ved maskinen. Der blev ikke ved den lejlighed talt om brug af handsker, men han har mange gange påtalt det, når han har set M [REDACTED] bruge handsker. Han har prikket ham på skulderen og påtalt det. M [REDACTED] blev irriteret men tog handskerne af. Også den pågældende dag passerede han maskinen, mens den var i drift, og han så M [REDACTED] havde handsker på. Han påtalte det, og M [REDACTED] tog dem af. Han arbejdede i samme hal som M [REDACTED], og det var i forbindelse med, at han bevægede sig rundt, at han så det. Han var også i hallen, da ulykken skete. Han hørte et udbrud og kom derhen. M [REDACTED] ømmede sig og sagde, at søjleboremaskinen havde fået fat i hans hænder. Han fik hjælp af en kollega, og de fik ham lagt ned og fik tilkaldt

en ambulance. De talte om, hvad der var sket, og vidnet sagde: "For helvede M■" og sagde, at det jo var derfor, at han havde påtalt, at M■ brugte handsker. Han husker ikke præcis, hvad der blev sagt. Både han og M■ talte med sygeplejersken i telefonen. Vidnet har selv arbejdet ved den pågældende maskine, og han har ikke oplevet problemer med borepatronen, og M■ havde ikke kontaktet ham om problemer eller bedt om nye reservedele. Hvis der er brug for at bestille nye reservedele, sker det samme dag. Der er borepatroner på lageret og også andre sliddele til boremaskiner. Han har ingen reklamationer fået over slappe borepatroner. Der bruges handsker ved opspænding og montering af maskiner for at beskytte mod olie og skarpe kanter. Der bruges ikke handsker ved maskiner i drift. Det kan være i orden at bruge handsker på den hånd, der ikke er i kontakt med maskinen. Han ved, at tricket med at "klappe" blev brugt tidligere, men det er almindelig kendt, at det er alt for farligt. Han har tidligere set nogen gøre det, men ikke i forbindelse med ulykken. Det normale er, at man standser maskinen, hvis det er nødvendigt at spænde. Det er rigtigt, at det går hurtigere at "klappe". Han ved, at teamlederne har talt om, at M■ brugte handsker og om, hvordan de skulle få ham til at forstå alvoren. De har både nye og ældre maskiner. De bruger maskinerne, som de bliver leveret, så det er producentens valg, om der er skærm på. En af de ældre typer har skærm på, den aktuelle maskine fra 2007 har ikke, og der er nyere maskiner med skærm. Han talte med Arbejdstilsynet efter ulykken. Han husker ikke, hvorfor han ikke fortalte, at han havde været irriteret over, at M■ brugte handsker. I relation til svar på spørgsmål 14 i Arbejdstilsynets rapport kan man godt kalde det sikkerhedsinstruktion, når han har sagt til M■, at han ikke måtte bruge handsker og ikke måtte spænde borepatronen, når maskinen var i drift. Han husker ikke, om instruktionen blev givet i forbindelse med ansættelsen. Han mindes ikke, at han skulle have sagt til Mi■■■■■■■■■■, at det kun var én gang, han havde set og påtalt brugen af handsker overfor M■, sådan som det fremgår af Mi■■■■■■■■■■ forklaring til politirapport.

Vidnet L■■■■■■■■■■ har forklaret, at han blev udlært og var ansat som rustfast klejnsmed ved ■■■■■■■■■■ i ■■■■■■■■■■ frem til 2009. Derefter har han været i forsvaret som sergent, og har ellers arbejdet som smed i forskellige virksomheder siden. Han var ansat ved ■■■■■■■■■■ i 4 år frem til 2019. Han lavede alt smedearbejde så som at svejse, bore og slibe. Han havde ikke fået særlig instruktion i anvendelsen af søjleboremaskinen, heller ikke i sikkerheden. Han var fortrolig med at arbejde med søjleboremaskiner, det havde han gjort tidligere. Det ligger så dybt i én, og man lærer helt fra læretiden, at man ikke bruger handsker ved maskinen. At give en smed instruktion i brug af søjleboremaskinen ville svare til at give en kontoransat instruktion i brug af et keyboard. Han har prøvet, at borepatronen gik løs. Hvis boret sidder løst eller falder ud, skal patronen strammes. Man kan komme ud for, at det løsner sig tit. Det kan skyldes, at boret er defekt, eller at patronen er slidt. Det kan være, der skal bestilles en ny, men det kan også være, at den bare skal spændes lidt hårdere. Det kan man gøre med

værktøj, det er et af de tricks, man lærer. Der var ikke borepatroner på lager, de skulle bestilles, det har han selv gjort. Der var ikke problemer med at få det værktøj, man skulle bruge. Man henvendte sig til teamlederen eller indkøberen. Der var en luge fra lageret ud til produktionen. Han har prøvet at "klappe" på boret, det kan være en nem løsning, men det er ikke noget, man lærer. Det blev ikke sagt hos [REDACTED] at man ikke måtte gøre det. Han har set flere gøre det men ikke ofte. Han var knyttet til flere teamledere, H [REDACTED], N [REDACTED], R [REDACTED] og L [REDACTED]. Der blev ført tilsyn med hans arbejde, hvis der var noget, der stak af. Han synes ikke det varierede over tid, men man gik måske selv mere til teamlederen i begyndelsen. Efter ulykken kom der skærpet opmærksomhed på, at der ikke måtte anvendes handsker ved søjleboremaskinen. Det havde også været påpeget inden ulykken af teamledere og kolleger, men der kom mere fokus på det. [REDACTED] gik op i sikkerhed og påpegede, hvis der var noget, der ikke var i orden. Det blev også nævnt på fredagsmøder, at man ikke skulle bruge handsker.

Vidnet N [REDACTED] har forklaret, at han stadig er værkfører på [REDACTED]. Han ved, at M [REDACTED] var blevet instrueret. Det er standardprocedure, når der kommer nye medarbejdere, at man går en runde til alle maskiner, og der hænger sedler ved maskinerne. Der er handsker til rådighed. De bruges, når man skal håndtere emner med olie eller skarpe kanter, eller hvis man svejser. Det no go med handsker ved maskinerne. Han har selv brugt handsker på den ene hånd, hvis han skulle holde ved et emne, men ikke i nærheden af de roterende dele. Det vil være i orden at have handsker på begge hænder, når man spænder op. Han har set, at M [REDACTED] har haft handsker på, og sagt, at han skulle tage dem af. Det gjorde M [REDACTED] så, men han tog dem på igen. Det er påtalt flere gange ude ved maskinen. Vidnet var selv fysisk placeret i den anden ende af værkstedet end M [REDACTED]. Han blev kaldt op, da M [REDACTED] kom galt afsted, og han fik lagt M [REDACTED] ned og ringet efter hjælp. Han husker ikke, om de da talte om, hvad der var sket. Den pågældende maskine virkede efter hensigten. Det er normalt, at boret løsner sig. Hvis noget er slidt, henter man nyt på lageret eller bestiller hos indkøberen. Der har aldrig været problemer med at få det, man skal bruge, de går ikke ned på udstyr. De har borepatroner på lager, det mener han, de også havde dengang.

Parternes synspunkter

M [REDACTED] har i sit påstandsdokument anført følgende anbringender:

"at [REDACTED] ansvar skal vurderes på baggrund af en skærpet culpanorm, idet der foreligger en arbejdsskade,

- at [REDACTED] som arbejdsgiver bl.a. har tilsidesat arbejdsmiljølovens §§ 15, 16, 17, 38 og 45,
- at [REDACTED] yderligere har tilsidesat bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler § 3 samt bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler § 5 ved ikke at sikre, at de ansatte kunne betjene søjleboremaskinen uden risiko for at komme i berøring med farlige maskindele, f.eks. ved at opsætte afskærmning omkring borepatronen,
- at [REDACTED] har tilsidesat bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler § 12 ved ikke at instruere og oplære M [REDACTED] i anvendelsen af søjleboremaskinen, herunder instruere ham i, at han ikke måtte gribe fat om borepatronen, når maskinen var i brug.
- at [REDACTED] dermed har handlet ansvarspådragende overfor M [REDACTED] og [REDACTED]
- at [REDACTED] på den baggrund er forpligtet til at betale M [REDACTED] erstatning i overensstemmelse med den nedlagte påstand.

Det bestrides, at M [REDACTED] skulle have udvist egen skyld i forbindelse med ulykken. Han har udført sit arbejde på bedste vis med de redskaber, han havde til rådighed.

---ooo0ooo---

I tilknytning til de anførte anbringender bemærkes følgende:

Der er i teori og praksis en tendens til at vurdere arbejdsgiverens ansvar for de ansattes arbejdsskader efter en streng culpanorm. Dette kommer navnlig til udtryk, når den ansatte er nyansat. I den situation er der en skærpet pligt for arbejdsgiveren til at instruere den ansatte i arbejdet og til at føre tilsyn med, at arbejdet bliver udført forsvarligt. M [REDACTED] var blevet ansat hos [REDACTED] 4 uger før ulykken, og var derfor nyansat. Dette bør efter sagsøgers opfattelse medføre, at [REDACTED] ansvar skal vurderes efter en skærpet culpanorm.

Der er ligeledes en tendens til at anvende en skærpet culpavurdering, hvis den ansatte kommer til skade ved maskiner, der betragtes som farlige. En søjleboremaskine, der ikke har en sikkerhedsskærm foran bor og borepatron, vil medføre risiko for skade på operatøren, da han nemt kommer i berøring med maskinens roterende dele. En sådan søjleboremaskine må anses for et farligt redskab. Dette bør ligeledes efter sagsøgers opfattelse medføre, at [REDACTED] ansvar skal vurderes efter en skærpet culpanorm.

Det er sagsøgers opfattelse, at det bør lægges til grund, at M [REDACTED] ikke har fået tilstrækkelig sikkerhedsmæssig instruktion i anvendelse af søjleboremaskinen. Det er korrekt, at han har fået at vide, at han ikke måtte bære handsker. De kollegaer, der instruerede ham heri, brugte dog også selv handsker under arbejde ved søjleboremaskinen. Dette fremgår bl.a. af forklaringerne under straffesagen (bilag 6), hvor N ([REDACTED]) forklarer, at han brugte handsker på venstre hånd. Denne instruktion kan derfor ikke tillægges vægt.

M [REDACTED] er ikke blevet instrueret i, at han ikke måtte "klappe" på borepatronen under brug for at stramme patronen. Flere af M [REDACTED] kollegaer klappede også på patronen for at stramme den. Når en arbejdsgiver accepterer en sådan arbejdsmetode uden at påtale den, hæfter arbejdsgiver for skade, der udspringer heraf.

M [REDACTED] havde på tidspunktet for ulykken arbejdet med at bore huller i stålplader i 2½-3 timer. I hele denne periode havde han brugt handsker og med jævne mellemrum "klappet" på borepatronen, når den gik løs. Det er sagsøgers opfattelse, at såfremt [REDACTED] havde ført tilstrækkeligt tilsyn, ville [REDACTED] ikke have kunnet undgå at bemærke, at maskinen ikke blev betjent på forsvarlig vis. Der er derfor ikke ført tilstrækkeligt tilsyn med arbejdet fra [REDACTED] side, hvilket indikerer et erstatningsansvar fra [REDACTED] side.

Det er ligeledes sagsøgers opfattelse, at det bør lægges til grund, at maskinen ikke var konstrueret således, at anvendelse af maskinen var sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig, jf. bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler (nr. 1109 af 15/12/1992) § 5. Det skyldes, at maskinen ikke var konstrueret, så enhver risiko for kontakt, som kan frembyde fare, undgås, jf. bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler (nr. 561 af 24/06/1994) § 3. Det var således muligt at komme i kontakt med maskines roterende dele under brug. Ulykken kunne have været undgået ved at eftermontere en afskærmning rundt om borepatron og bor. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af [REDACTED] maskinkort, der hang ved siden af maskinen på ulykkestidspunktet, at "Skærmen skal være monteret", jf. bilag 4, billede 2).

Da [REDACTED] således ikke har opfyldt sin forpligtelse som arbejdsgiver til at sørge for, at arbejdsforholdene var sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlige, er det sagsøgers opfattelse, at [REDACTED] er ansvarlig for M [REDACTED] ulykke."

[REDACTED] har i sit påstandsdokument anført følgende anbringender:

Ansvarsgrundlag

Det bestrides, at sagsøgers håndskade den 27. oktober 2016 kan henføres til fejl eller forsømmelser begået af sagsøgte eller til nogen for hvem sagsøgte hæfter.

Det fremgår udtrykkeligt af sagen, herunder sagsøgers egen forklaring under straffesagen, som denne er gengivet i bilag 6, at han anerkender at være instrueret i brugen af søjleboremaskinen, at han er uddannet klejnsmed i 2011, at han forud for sin ansættelse den 3. oktober 2016 også tidligere har arbejdet med søjleboremaskine.

Endvidere fremgår det af sagsøgers egen forklaring, at han på uheldstidspunktet var fuldt ud klar over, at han ikke måtte anvende handsker i forbindelse med håndtering af søjleboremaskinen, at dette også var blevet påtalt af hans foresatte, at han ikke kan afvise, at andre også har påtalt dette over for ham.

Hertil kommer, at der ved søjleboremaskinen var ophængt en sikkerhedsinstruks, hvoraf det ligeledes udtrykkeligt fremgår, at der ikke må anvendes handsker i forbindelse med håndtering af maskinen, hvilken instruks sagsøger også har forklaret, at han havde læst.

Det fremgår også af de øvrige forklaringer gengivet i straffedommen (bilag 6), at sagsøger har modtaget behørig instruktion om anvendelsen af søjleboremaskinen, herunder om ikke at anvende handsker i forbindelse med håndteringen af søjleboremaskinen.

Af samme årsag gøres det gældende, at Arbejdstilsynets påbud i nærværende sag er afgivet på forkert grundlag, idet det fremgår af bilag 6, side 3, nederst, at Arbejdstilsynets påbud blev afgivet, da Arbejdstilsynet vurderede, at sagsøger ikke var instrueret i at bruge maskinen, fordi han kom til skade. Denne - i sig selv ulogiske - slutning fra Arbejdstilsynets side har ingen støtte i forklaringerne fra de øvrige vidner, herunder de personer hos sagsøgte, der de facto foretog instruktion af sagsøger.

Den pågældende søjleboremaskine, der er CE-mærket, blev fra fabrikken leveret uden en afskærmning, og det bestrides, at sagsøger har dokumenteret, at den pågældende søjleboremaskine på uheldstidspunktet var indrettet i strid med gældende regler og normer.

Det bemærkes, at Arbejdstilsynets påbud ikke var begrundet i, at boremaskinen ikke var afskærmet, og sagsøgers anbringende om, at den manglende afskærmning i sig selv skulle være ansvarspådragende for sagsøgte er udokumenteret. Søjleboremaskinen var på indkøbstidspunktet lovlig indkøbt og installeret, og som det fremgår af repræsentantens (fra Arbejdstilsynet) forklaring under straffesagen, fandt Arbejdstilsynet ikke anledning til at kritisere indretningen af søjleboremaskinen. Arbejdstilsynets påbud vedrørte alene spørgsmålet om instruktion.

Endvidere bestrides sagsøgers synspunkt om, at sagsøger over for sagsøgte skulle have påtalt, at borepatronen ofte løsnede sig, idet det er sædvanlig praksis hos sagsøgte, at medarbejderne kan hente reservedele på lageret, herunder nye borepatroner, såfremt det måtte være påkrævet. Sagsøgte har selv sagt ingen driftsmæssig interesse i, at medarbejderne anvender arbejdstiden på løbende at spænde borepatroner frem for at udskifte en slidt borepatron til en ny. Hertil kommer, at maskinen løbende vedligeholdes og tilses som virksomhedens øvrige maskinel.

Egen skyld

Uheldet kan i sin helhed henføres til sagsøgers egen uforsigtighed og manglende agtpågivenhed, herunder også hans ageren direkte i modstrid med de både mundtlige og skriftlige sikkerhedsinstruktioner, som sagsøger modtog forud for uheldet. Uheldet kan således ikke tilskrives virksomhedens forhold, men alene sagsøger selv, herunder hans dårlige vane med at klappe på borepatronen, hvilket han godt vidste var forkert, jf. bilag 6.

Såfremt retten måtte finde, at sagsøgte er helt eller delvis erstatningsansvarlig for den indtrådte skade gøres det gældende, at et sådant ansvar skal bortfalde som følge af egen skyld hos sagsøger. ”

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Arbejdsulykken skete, da M [REDACTED] med handsker på begge hænder rørte ved boremaskinens roterende dele, mens maskinen var i drift, idet han ”klappede” på borepatronen, som fik fat i handskerne, hvorved hans højre hånd blev beskadiget.

Arbejdstilsynet gav ikke som følge af ulykken [REDACTED] påbud, der relaterede sig til boremaskinens indretning. Det kan lægges til grund, at boremaskinen, som var konstrueret uden afskærmning, var CE-godkendt. Der er derfor en formodning om, at maskinen overholder fastsatte sikkerhedskrav. Denne formodning er ikke afkræftet ved den skete bevisførelse. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at antage, at det på trods CE-godkendelsen var nødvendigt med skærm for at sikre, at det var forsvarligt at bruge maskinen. Det findes ikke alene ved M [REDACTED] forklaring bevist, at maskinen var slidt, eller at det i øvrigt var maskinens stand, der var årsag til ulykken.

M [REDACTED] er uddannet som rustfast klejnsmed. Det kan på baggrund af hans egen og vidnet L [REDACTED] forklaring lægges til grund, at det er en grundlæggende rutineopgave for en rustfast klejnsmed at betjene en boremaskine som den pågældende. M [REDACTED] har forklaret, at var bekendt med

betjening af boremaskinen, som han havde arbejdet med hele den foregående dag, og at han tidligere havde betjent en tilsvarende maskine mange gange før.

Arbejdstilsynet konstaterede, at der hang maskinkort med instruktioner ved maskinen, og at det fremgik heraf, at maskinen ikke måtte betjenes med handsker på og at borepatronen skulle spændes, inden maskinen blev sat i gang.

Vidnet N [REDACTED] har forklaret, at M [REDACTED] som led i virksomhedens standardprocedure var blevet præsenteret for boremaskinen, og M [REDACTED] har forklaret, at han bekræftede at være bekendt med betjeningen af en sådan. Det kan på baggrund af vidnet R [REDACTED] forklaring lægges til grund, at M [REDACTED] var instrueret i den konkrete opgave. Uanset at M [REDACTED] kun havde været ansat i ca. 4 uger, er der efter opgavens karakter og hans tidligere erfaring ikke grundlag for at antage, at det var manglende instruktion i brugen af boremaskinen, der var årsag til ulykken.

M [REDACTED] har forklaret, at han "klappede" på borepatronen, mens maskinen var i drift, fordi det var hurtigere end at standse maskinen, når der var behov for at stramme borepatronen. Han havde fået at vide, at det var dumt. Han har som vidne under straffesagen mod [REDACTED] forklaret, at det var en dårlig vane, han havde udviklet. Det må herefter lægges til grund, at M [REDACTED] mod bedre vidende udviste betydelig uforsigtighed i sin håndtering af boremaskinen ved at "klappe" på borepatronen mens maskinen var i drift.

Vidnerne R [REDACTED] og N [REDACTED] har forklaret, at de tidligere og også på ulykkesdagen har set og påtalt, at M [REDACTED] brugte handsker, mens han betjente boremaskinen. Vidnernes forklaring er i et omfang bekræftet af M [REDACTED] egen forklaring. Der er derfor ikke grundlag for at fastslå, at [REDACTED] ikke har ført fornødent tilsyn med M [REDACTED] arbejde ved boremaskinen.

Der er herefter ikke grundlag for at fastslå, at [REDACTED] har handlet ansvarspådragende i forbindelse med arbejdsulykken, og [REDACTED] frifindes derfor.

Efter sagens udfald skal Dansk Metalarbejderforbund som mandatar for M [REDACTED] [REDACTED] betale sagsomkostninger til [REDACTED]

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 16.000 kr.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte, [REDACTED], frifindes.

Sagsøgeren, Dansk Metalarbejderforbund som mandatar for M [REDACTED] lem [REDACTED]
[REDACTED], skal til [REDACTED] betale sagsom-
kostninger med 16.000 kr.

Sagsomkostningerne skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.